

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/113/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121012654
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Réves
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2121012654.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Révesa a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Martina Žovinca, v trestnej veci odsúdeného A. B., v konaní o žiadosti odsúdeného o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 30.03.2022 pod sp.zn. 3PP/60/2021, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 23.08.2022 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 66 ods. 1, ods. 2, § 67 ods. 1 Tr. zák. zamietol žiadosť odsúdeného A. B., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVV a ÚVTOS Leopoldov, o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 02.03.2015, sp. zn. 5T/77/2013, v spojení s uznesením Krajského súdu Trnava zo dňa 08.09.2015, sp. zn. 3To/72/2015.

Okresný súd svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že odsúdený svojim správaním a plnením svojich povinností vo výkone trestu nepreukázal žiadne výrazné polepšenie, o čom svedčí nie príliš pozitívne hodnotenie na odsúdeného z výkonu trestu o len čiastočnom plnení podmienok na prepustenie, a tiež nie je možné od neho očakávať, že v prípade podmienkového prepustenia na slobode povedie riadny život a to s poukazom na povahu a charakter trestnej činnosti (obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. d) Trestného zákona) za ktorý bol menovaný odsúdený.

Proti tomuto uzneseniu zahlásil ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť odsúdený A. B., ktorú zdôvodnil osobitným písomným podaním v rozsahu č.l. 72 spisu najmä tým, že zo srdca ľutuje spáchanie trestného činu, za ktorý bol odsúdený, je si vedomý toho, že náprava jeho následkov už nie je možná. Poukazuje najmä na to, že v čase spáchanie skutku tento učinil ako mladistvý, čo sa následne odrazilo i v jeho správaní v úvodnej fáze výkonu trestu. V súčasnosti je jeho postoj k pridelenej práci i jeho správanie na požadovanej úrovni, taktiež má zabezpečenú podporu rodiny, chce sa stať plnohodnotným človekom a preto žiada, aby sťažnostný súd prehodnotil jeho návrh o podmienkové prepustenie.

Krajský súd ako nadriadený súd okresnému súdu podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a tak zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienkovo prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Trestného zákona ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmiennečne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Podľa § 66 ods. 4 Trestného zákona ak ide o podmiennečné prepustenie podľa odseku 1 písm. c), kontrolu technickými prostriedkami možno skončiť najskôr po uplynutí doby, ktorá zodpovedá dvom tretinám uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 67 ods. 1 Trestného zákona osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 okrem osoby odsúdenej na doživotie môže byť podmiennečne prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody.

Z vyššie citovaných ustanovení § 66 a 67 Trestného zákona vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie a skutočnosť, že sa od odsúdeného môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Na základe vykonaného dokazovania dospel okresný súd k správneému záveru, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody - vykonal potrebnú časť z výmery uloženého trestu, avšak nebola splnená ani jedna materiálna podmienka, nakoľko odsúdený svojim správaním vo výkone trestu nepreukázal žiadne výrazné polepšenie a tiež nemožno od neho bezpečne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Pokiaľ ide o prvú materiálnu podmienku, táto sa viaže podľa jej gramatického znenia striktne na správanie odsúdeného vo výkone trestu. Polepšením v jej zmysle sa v resocializačnej rovine rozumie vývojový proces vnútornej premeny osobnosti odsúdeného, ktorá sa navonok prejavuje práve v jeho chovaní a správaní v podmienkach výkonu trestu. V súvislosti s rozhodovaním o prípadnom podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody plnenie tejto podmienky preukazuje príslušný ústav na výkon trestu v hodnotení odsúdeného (§ 62 zák. č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody). S ohľadom na povahu a účel tohto právneho inštitútu je odôvodneným úsudok, že o takomto polepšení môže okrem iného svedčiť, ak odsúdený riadne a zodpovedne plní povinnosti, ktoré vo výkone trestu pre neho vyplývajú z právnych predpisov, ak dodržiava ústavný poriadok a stanovený režim, plní pokyny príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže, dodržiava zásady slušného správania, iniciatívne spolupracuje a plní program zaobchádzania, dodržiava povinnosti a zákazy obsiahnuté v zákone o výkone trestu odňatia slobody a vo vyhláske, ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu a pod.

Krajský súd pri preskúmaní prvej materiálnej podmienky z obsahu spisového materiálu zistil, že odsúdený svojim správaním vo výkone trestu žiadne výraznejšie polepšenie nepreukázal aj napriek v hodnotení uvádzanej priaznivej resocializačnej prognóze a záverečnému odporúčaniu riaditeľa ÚVTOS (ktoré má však pre súd výhradne odporúčací a teda nezáväzný charakter), pretože správanie

odsúdeného počas výkonu trestu nebolo vždy na požadovanej úrovni, bol neustrojený, boli mu tiež nájdené nepovolené veci, program zaobchádzania plní len čiastočne a aj napriek tomu, že sa jeho správanie časom stabilizovalo, v súčasnosti si plní svoje povinnosti a svoje pochybenia si uvedomil, tieto skutočnosti dotvárajú jasnú predstavu o osobnostných charakteristikách odsúdeného a jeho správania sa v izolovanom prostredí výkonu trestu. Je teda zrejmé, že odsúdený sa v súčasnej dobe (aj napriek získaným viacerým disciplinárnym odmenám) iba formálnym spôsobom prispôbil režimu výkonu trestu odňatia slobody a preto je aj podľa názoru sťažnostného súdu vzhľadom na tieto zistené skutočnosti potrebné na odsúdeného aj naďalej pôsobiť špecifickými formami a metódami vlastnými podmienkam vo výkone trestu odňatia slobody, ktoré sú nevyhnutné pre dovŕšenie jeho nápravy.

V danom prípade je irelevantné, že odsúdený vykonáva trest odňatia slobody v podmienkach ZVJS celkovo po prvý krát, ale je rozhodujúce, že tento výkon trestu u neho nenaplnil doposiaľ svoj účel a preto nie je možné, aby mu bola poskytnutá zákonná „odmena“ vo forme podmiennečného prepustenia.

Pokiaľ ide o plnenie druhej podmienky, túto súd objasňuje a skúma komplexnejšie. Posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie, v ktorom žil, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu s jediným cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, t.j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

V danom prípade je potrebné poukázať na to, že je síce pravdou, že v osobe odsúdeného ide o prvotrestaného, z pohľadu trestného práva dokonca mladistvého páchatela trestnej činnosti, no z obzvlášť závažného charakteru a špecifik trestnej činnosti, ktorej sa dopustil a za ktorú vykonáva úhrnný 12 ročný nepodmiennečný trest odňatia slobody (... v danom prípade bol predmetom surového útoku odsúdeného A. B. bol poškodený, ktorý sa nebránil, no ktorého v úmysle zakryť iný trestný čin zavraždil tým spôsobom, že mu odsekol hlavu a pozostatky spolu s ostatnými spoluobvinenými hodil do žumpy ...) sú zrejmé i jeho osobnostné charakteristiky (zo znaleckých záverov z pôvodného konania mimo iného vyplýva, že jeho konanie sa vyznačovalo vysokou dávkou brutality, bezcitnosti, že je výbušný, impulzívny, svojhlavý, bez dostatku racionálnej kontroly, ignoruje zaužívané pravidlá a konvencie ... a pod ...) a špecifické vlastnosti, na ktoré je potrebné prihliadať nielen pri druhu a výmere trestu (ktorý mu bol právoplatne uložený odsudzujúcim rozhodnutím), ale i pri prognóze jeho možného správania do budúcnosti.

Krajský súd v danom smere poznamenáva, že je pravdou, že každá osoba si v živote zaslúži dostať šancu na nápravu chýb, ktorých sa dopustila v minulosti a na preukázanie, že jej zlyhanie bolo ojedinelé a už sa nebude opakovať. Z histórie správania sa odsúdeného však možno vyvodit', že jeho sklony k porušovaniu zákona (ktorý „prestúpil“ tým najhorším možným spôsobom, resp. i porušovaniu iných noriem správania (ako to vyplýva i z hodnotenia riaditeľa ZVJS) prevažujú nad ním prezentovanou ochotou žiť riadny a slušný život. Ak odsúdený poukazuje na to, že pochybení vo VTOS sa dopustil na začiatku jeho výkonu a bola spôsobená jeho nízkym vekom, tak v tomto prípade krajský súd uvádza, že daná okolnosť nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu protiprávneho správania, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi ako i predpismi určujúcimi hranice možného správania sa vo vynútenom prostredí v ÚVTOS a pod... a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného a vytváraní si obrazu o tom, či je u odsúdeného možné očakávať vedenie riadneho života po jeho prípadnom podmiennečnom prepustení z výkonu trestu, alebo nie.

V prípade odsúdeného A. B. teda riziko recidívy - opätovného zlyhania (s poukazom na jeho nie príliš pozitívne správanie sa vo výkone trestu v počiatočnej fáze výkonu trestu ... len čiastočného plnenie programu zaobchádzania ... najmä však vzhľadom na charakter a povahu predmetnej trestnej činnosti, za ktorú bol odsúdený), ak by bol podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, výrazne prevažuje nad ochotou krajského súdu uverit', že sa rozhodol dodržiavať právne normy spoločnosti a teda že aj reálne bude viesť riadny život.

Pokiaľ ide o posúdenie otázky prípadnej recidívy, táto je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať aj sklony odsúdeného porušovať pravidlá spoločnosti

a rovnako i charakter a povahu trestnej činnosti, ktorej sa dopustil. Odsúdený napokon dostane (po výkone celého trestu) možnosť preukázať, že výkon trestu odňatia slobody v stanovenom rozsahu na jeho nápravu postačil a tento mal na neho dostatočný prevýchovný účinok tým, že sa už viac žiadnej trestnej činnosti (tobôž nie obdobného obzvlášť závažného charakteru) nedopustí.

Z týchto dôvodov potom aj krajský súd mal za to, že u odsúdeného nie sú splnené podmienky pre jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v zmysle § 66 Trestného zákona, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.